

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

TSJC.- 0000388/2019
ORIGEN: 3000432/2017 - 00
NIG: 5300542120170002997

PARTS:

Apel·lant : Sra. ECR

Procurador : Sr. ACR

Advocat : Sra. SBA

Apel·lat : Sr. JGC

Advocat : Sra. NAC

Part : MINISTERI FISCAL

SENTÈNCIA 040-2020

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President : Sr. VINCENT ANIÈRE

Magistrats: Sr. CARLES CRUZ MORATONES

Sr. JAUME TOR PORTA

Andorra la Vella, el 17 de juny del 2020.

En nom del Poble Andorrà.-

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra ha vist el recurs d'apel·lació a les actuacions més amunt referenciades.

En la tramitació d'aquestes actuacions han estat observades les prescripcions legals, i ha estat ponent el magistrat **Sr. JAUME TOR PORTA**, el qual expressa el parer del Tribunal.

ANTECEDENTS DE FET

PRIMER.- Per escrit de 27-11-2017, el Sr. JGC formulava demanda de divorci contra la Sra. ECR, sol·licitant es dictés Sentència declarant dissolt el matrimoni en el seu dia contret i adoptant les diferents mesures definitives que es sol·licitaven.

SEGON.- En data 17-1-2018, la Sra. ECR contestava la demanda articulada i alhora formulava demanda reconvençional sol·licitant es dictés Sentència declarant la dissolució del matrimoni celebrat entre els litigants i això per causa de divorci i tanmateix es donés lloc als pediments articulats en el fet tercer del present escrit d'al·legacions, mantenint-se la pensió d'aliments i la participació dels progenitors a les despeses extraordinàries segons resolució judicial primitiva, això és la sentència dictada el 16 d'octubre del 2013 per l'Hble. Tribunal Unipersonal. I per altressí feia menció que en cas que es considerés que els contactes maternofilials s'han de continuar mantenint amb supervisió, demanava que aquesta s'efectués per un organisme públic o privat, o qualsevol altre que es considerés oportú, com podria ser la Creu Roja Andorrana o el nou Servei de Trobada Familiar sota la responsabilitat del Ministeri d'Afers Socials de Govern, per tal de permetre que la Sra. ECR pugui realitzar i mantenir els contactes maternofilials necessaris amb els seus fills ja que actualment no pot fer-ho.

TERCER.- El 7-2-2018, el Sr. JGC contestava la demanda reconvençional formulada interessant la seva íntegre desestimació.

El Ministeri Fiscal ha contestat la demanda i la demanda reconvençional indicant no oposar-se a les pretensions del Sr. JGC però sí a les de la Sra. ECR.

QUART.- Una volta practicats els mitjans de prova declarats pertinents i evacuat el tràmit de conclusions i de conclusions complementàries, el dia 6-11-2019 requeia Sentència que disposava:

“Primer.- que estimant parcialment la demanda de divorci sol·licitada pel Sr. JGC amb el consentiment de l’altre cònjuge, és a dir de la Sra. ECR, quines dades personals consten respectivament en el primer i segon resultant de la present resolució, i donant lloc parcialment a la reconvençió, ha de declarar i declara dissolt, per raó de divorci, a efectes civils, el matrimoni canònic celebrat a la població i Parròquia d’Encamp entre els darrers en data 12 de gener del 2002, amb ratificació del contingut de les mesures paternofilials ja assolides en la sentència del 16 d’octubre del 2013 en els autes civils enregistrats amb el número seqüencial B-1924-5/2011, excepció feta dels següents extrems: fixar a càrrec del Sr. JGC una pensió d’aliments respecte del seu fill major d’edat J i mantenir-se la pensió d’aliments que la Sra. ECR ha de fer efectiva respecte del seu fill menor P que es troba sota la guarda i custòdia del seu progenitor, de conformitat amb el que disposa el V.- Considerant; i pel que fa al règim de visites a establir entre l’adolescent P i la seva mare Sra. ECR, s’ha d’alçar la supervisió d’aquest i fixar-se de forma progressiva segons s’ha raonat en el IV.- Considerant.

Procedint a la inscripció d’ofici de la present resolució prop del Registre Civil del Principat d’Andorra, i això una volta aquesta esdevingui ferma.”

CINQUÈ.- Contra la Resolució esmentada, la representació processal de la Sra. ECR formula recurs d’apel·lació presentant en data 13-2-2020, escrit de conclusions en mèrits del qual interessava es dictés Sentència revocant parcialment la decisió d’instància en el sentit:

Que es fixi una pensió d’aliments a favor de la Sra. ECR de 300.- € mensuals pel fill comú major d’edat, J, per tal de cobrir les seves despeses ordinàries que el pare hauria de satisfer, entre els 5 primers dies de cada mes, en el compte bancari obert que la mare assenyali i que hauria de ser indexada segons l’ipc anyalment fixat pel M.I. Govern d’Andorra o l’organisme que se’n pugui encarregar.

Que es prevegi l'obligació del pare de pagar el 50% de les despeses extraordinàries del fill comú major d'edat assumint la mare el 50% restant.

SISÈ.- El Sr. JGC contestava les conclusions articulades d'advers interessant la íntegra confirmació de la Sentència recorreguda.

El Ministeri Fiscal defensava que en afectar el recurs d'apel·lació circumstàncies econòmiques del fill major d'edat, deixava a criteri del Tribunal qualsevol decisió a adoptar.

SETÈ.- Les parts han renunciat al tràmit de vista oral.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER.- La Sentència dictada per l'Òrgan judicial d'instància declara la dissolució del matrimoni contret pels litigants i alhora, fixa les mesures definitives especialment relacionades amb el fill menor P. En relació al fill major d'edat J, després de constatar que el mateix convivia amb la mare i que no era econòmicament independent dels seus progenitors fixava a càrrec del Sr. JGC una pensió d'aliments a alçada de 300.- € mensuals a satisfer directament al compte bancari que pogués ser assenyalat pel fill.

I és contra aquest darrer pronunciament així com en relació a l'omissió que s'invoca al respecte de la contribució dels progenitors en les seves despeses extraordinàries que s'alça la Sra. ECR amb fonament als motius de greuge que es precisen en els apartats següents.

SEGON.- El primer motiu del recurs intervé sobre la decisió de fixar que la pensió d'aliments a satisfer pel Sr. JGC fos directament pagada al fill major J

i no a la seva mare, Sra. ECR que era amb qui en definitiva convivia. Considera que amb la decisió adoptada el jutjador “a quo” incorria en incongruència atès que aquesta no havia estat expressament realitzada per cap dels litigants i que en definitiva la pensió d'aliments havia de ser satisfeta a la mare.

La majoria d'edat suposa un canvi en l'estat civil que es caracteritza per l'absoluta independència de la seva persona i per l'adquisició de la plena capacitat d'obrar, en que s'integra la capacitat d'obrar processal, entesa com l'aptitud de la persona per a decidir la conducta processal que consideri més ajustada a la defensa del seus drets i interessos i que porta a admetre que el fill major d'edat tributari del dret a aliments pugui reclamar-los en nom propi i personal ostentant plena legitimació per a l'exercici de les accions corresponents atès que en definitiva la titularitat d'aquest dret correspon en exclusiva al fill sobre el qual els seus progenitors no exerciten la pàtria potestat ni gaudeixen de cap mena de representació.

Si bé les anteriors precisions suposen una realitat jurídica inqüestionable, no és menys cert també que la jurisprudència dels Tribunals andorrans és constant en admetre la legitimació d'un progenitor per reclamar a l'altre els aliments deguts als fills comuns encara que aquests siguin majors d'edat sempre que convisquessin amb ell quan es reclamen (cfr. Sentència d'aquesta Sala de data 29 d'abril del 1999, i els Autes també del 29 d'abril d'aquell any i 23 de març del 2000 citats per la Sentència de data 26 de febrer del 2003). En efecte, malgrat el caràcter personalíssim de l'obligació alimentària, no podem oblidar que atesa la realitat social i familiar actualment concurrent, el fill major alimentista es desenvolupa en el si d'un nucli familiar administrat i representat pel progenitor amb qui conviu. En tal situació si bé la titularitat del dret d'aliments correspon en exclusiva al fill, el poder d'administració del mateix recau en el progenitor amb qui tal convivència es dona i és que no es pot oblidar que ha estat el fill qui, de manera voluntària s'ha sotmès a una concreta modalitat de convivència. Aquesta tàcita voluntat del fill de conviure amb un progenitor constitueix el fonament de la facultat

d'administració afirmada sense que això suposi cap limitació de la capacitat d'obrar del fill.

El Sr. JGC s'oposa al recurs articulat sustentant que la mare no gaudia de les facultats d'administració escaients per tal de percebre directament la pensió d'aliments però d'ençà la majoria d'edat del seu fill, només aquest pot denunciar les eventuais irregularitats que es puguin donar en l'administració de la seva pensió però no el progenitor alimentant.

En atenció a tot l'exposat, el recurs d'apel·lació haurà de ser estimat i en conseqüència s'haurà de revocar parcialment la Sentència dictada disposant que la pensió d'aliments a satisfer pel Sr. JGC en favor del seu fill major ho haurà de ser al compte que la Sra. ECR pugui assenyalar, en els 5 primers dies de cada mes, i que aquesta pensió variarà anyalment en les mateixes proporcions que l'IPC publicat pel M.I. Govern d'Andorra pugui experimentar.

TERCER.- La representació processal de la Sra. ECR s'alça també contra la decisió d'instància quan, segons sustenta ometria pronunciar-se en relació al grau de participació dels progenitors en els despeses extraordinàries que poguessin sorgir en relació al fill major.

Per a resoldre aquest extrem del recurs no podem perdre de perspectiva que *“Si bé en aquells processos de crisis familiars en que es troben immersos menors d'edat o persones majors però amb la capacitat judicialment modificada, i per tal d'assegurar un grau de protecció ampli, aquesta Sala ha establert doctrina de la qual en resulta una flexibilització dels principis de congruència i dispositiu (vegi's a títol il·lustratiu i entre altres TSJC-405/17, TSJC- 464/17); la solució ha de ser diferent quan el que es demana són aliments per a majors d'edat. En efecte, els aliments per als fills majors requereixen d'una petició expressa de part, d'on flueix que els principis generals de rogació i de congruència operen i en definitiva el Jutjador només el podrà pronunciar quan aquesta mesura sigui expressament demanada tot i respectant escrupolosament els principis que vertebren el procés*

civil” (Sentència de 26-9-2018 -TSJC-173/18- a que es remet la Sentència de 27-11-2018 -TSJC-225/2018-).

En el supòsit examinat, la pretensió indicada ha estat introduïda per la mare en aquesta alçada, sense mai haver-la articulat en la instància topant aquest procedir amb la regla “pendente appellatione, nihil innovetur”. En mèrits d’aquesta les parts en la segona instància del procés no poden sol·licitar la reforma de la sentència de primera instància invocant fets, proves o excepcions noves, sinó només per les mateixes adduïdes oportunament en la primera instància del procés, en els límits de la pretensió impugnatòria. I, correlativament, no pot el Tribunal “ad quem” conèixer i resoldre qüestions o problemes diferents dels plantejats en la primera instància, o fets nous introduïts extemporàniament en el procés, ja que al Tribunal de segona instància se li ha de proposar la mateixa “res iudicanda” sobre la qual ha jutjat el jutge “a quo”.

En conseqüència escaurà desestimar el recurs d’apel·lació plantejat.

QUART.- Atesa la naturalesa del procediment no es fa expressa imposició de costes sorgides en aquesta alçada.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d’Andorra, ha pres la següent

DECISIÓ

ESTIMAR parcialment el recurs d’apel·lació interposat per la representació processal de la Sra. ECR contra la Sentència dictada per l’Hble. Batlle en data 6-11-2019 que revoquem exclusivament en el sentit que la pensió d’aliments a satisfer pel Sr. JGC en relació al seu fill major d’edat, J, haurà

de ser sufragada al compte que la recurrent pugui assenyalar, confirmant-se els seus restants pronunciaments.

No escau fer especial pronunciament pel que fa a les costes ocasionades en aquesta alçada.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-